

A valóság ellentmondásai

Ezt a munkát els sorban a tudatról írom. A tudat mikéntjére adandó válaszok keresése közben találkoztam azokkal az „anomáliákkal”, amelyekről itt írok.

A tudat és az észlelhet valóság kapcsolatában olyan jelenségek bukkannak fel, amelyek alapján a valóság mátrix (a Mátrix c. amerikai film után) is lehetne. Ez a film adta meg az alaphangot is az írásomhoz. Megkönnyíti a dolgomat az a tény, hogy a Mátrix c. filmet sokan látták. A film a látszatvilág fogalmát teremtette meg.

A filmbeli Mátrix, szimulált valóság, amelybe a Mátrix „polgárai” beleszülettek. Így azt sem tudták, hogy mindaz, ami ket életükben körülveszi, csak az csak a rajtuk lev csatlakozásokon keresztül kapott jelhalmoz. Ezt fogták fel az érzékszervükön keresztül valóságnak. A valóságban pedig egy kapszulában feküdtek, és minden kapcsolatukat a Mátrixszal a vezetékek jelentették. Ebbe a kapszulába születtek és onnan haltak meg. Anélkül, hogy tudomásuk lett volna arról, hogy igazi életük egészen más volt, mint ahogy azt élni vélték.

A filmnek voltak olyan részletei, amelyek filozófiai mondanivalója megragadott. Ilyen volt az a rész is, amelyben Morpheusz ezeket mondja Neonak: „**Mi a valóság? Hogyan határoznád meg? Ha arról beszélsz, amit érzel, szagolsz, ízlelsz, látsz, a valóság csupán az agyad által megfejtett elektromos jelhalmoz.**” Ez ugyan nem filozófia önmagában, hanem tudományos megállapítás. A filozófia az benne, hogy a valóságot az ember számára elektromos jelhalmoz fogalmára sz kíti le. Ez a meghatározás az agy vonatkozásában igaz.

A Mátrix világában még a tükörkép sem igazi. Hiszen amikor belenéz, a tükörbe a Mátrix polgára, a képét, vagyis a „digitális önarcképét” a számítógép vetíti a tükör keretei közé. Nem annak látja magát, aki, hanem aminek a gép bemutatja. Ahogy a Mátrixban, úgy a valóságban is csak azt lehet valóságnak elfogadni, amivel kölcsönhatásban vagyunk. Amíg az érzékelhet valóság eseményei összhangban van saját játékszabályaival, addig a valóságot megkérd jelezni nincs mód. De ha a szabályok alól vannak kivételek, akkor az már a valóság hitelességét meg lehet kérd jelezni.

Foglalkoztatott az, hogy lehetséges-e olyan teszt, ami alapján ellen rízheth a „valóság” valódisága. A Mátrix c. film ebben is segített egy kicsit. Egy részletében a filmbeli Merovingi ezt mondja Neonak: „**A világban csak egy biztos pont van. Egy igazi szabály, egyetlen nagy igazság. Az okság. Hatás ellenhatás. Ok és okozat.**” Ma már ezt én is így gondolom. Pillanatnyi felfogásom szerint a kauzalitás elvét még az Isten sem sértheti meg. Ezt is a Mátrixból tanultam meg: a Merovingi folytatta: „**A döntés joga csupán illúzió, a hatalmasok és az elnyomottak számára.**”

És nem így van? Ha isten világot teremt, erre valami motiválja. Így lényegében a motiváció kényszeríti Istent, hogy világot teremtsen. Jobban mondv, a motiváció teremti a világot Isten kezével. Az ok-okság törvénye nem sérülhet. De ha mégis, az a valóság megkérd jelezésével kell hogy járjon. Én öt jelenségr l írok, amely sérti a valóság játékszabályait.

1_

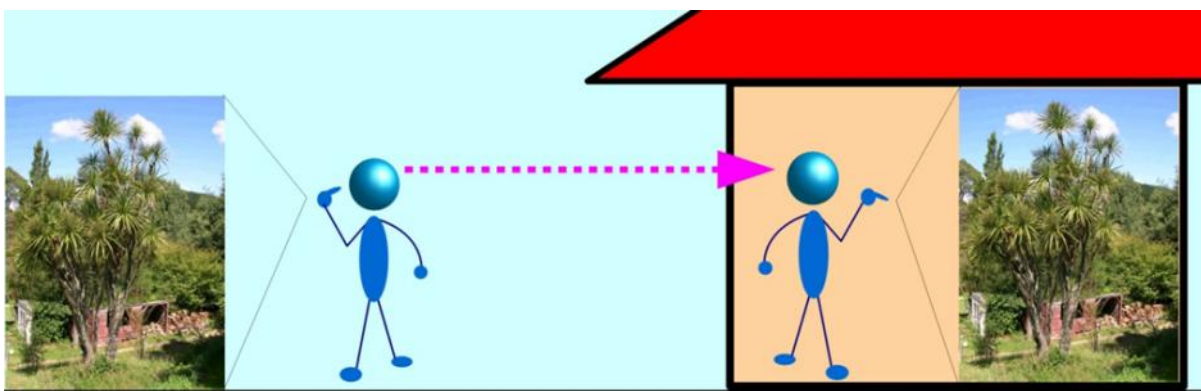
Nem található az ÉN. Mindenki tudni véli hogy hol van, mert mindenki egy ÉN. De hogy hol van ebben a világban, azt csak az „tudja”, aki nem kereste. Mert ha keresni kezd – hogy felfedezze önmagát – azt veszi észre, hogy nem találja. Ez nem vikk.

Az agy érzékszerveivel felfogja a környezetből eredő hatásokat, információkat. Az érzékszervek továbbítják azt az érzéközpontokba, ahol a valóság érzékelése megtörténik.

A környezet hatásainak számtalan formája van, de az agy csak az idegi ingerület nyelvén ért, tehát erre a nyelvezetre kell a valóságot lefordítani. Így alakul át a valóság elektromos jelhalmazzá, ahogy az a Mátrixban írva van.

A valóság elemeként a vizuális hatások is átalakulnak idegi ingerületekké. A szem ideghártyája a külvilág érzékelhető tulajdonságait idegi ingerületekké kódolja a jelek feldolgozása folyamatának elején. Ez a madzag egyik vége, ahol a kép átalakul kóddá. A madzag közepe a jeleket szállító idegi nyúlványok rendszere. A madzag másik végén viszont a megfigyelőnek, a LÁTÓNAK kellene lennie, akinek a kódolt képet látnia kell (mert ugye a szem csak néz, de nem lát). Az agy látóközpontja az, ami (aki) lát. De az „Aki” csak egy idegsejtcsoport. Itt nem alakul vissza a szem által kódolt kép ingerületi jelek formájából eredeti képpé.

Ha a sejt egy sejthalmaz részévé válik, akkor a „halmaz” belsejében levő sejtek elveszítik közvetlen kapcsolatukat a külvilággal. Pontosabban a közvetlen kapcsolat közvetetté válik, mivel a kapcsolatot a közbeeső sejtek fenntartják. Ezt a kapcsolatot itt a retina jelenti. A látás a fényérzékenységre épül. Az emberi sejt sejt fényérzékeny sejtekkel kellene hogy legyenek, különben a fény nem lehetett volna az információ hordozója a későbbiek folyamán sem. Biztos vagyok abban, hogy tulajdonságok a semmiből nem keletkeznek. Az ember látása a sejt fényérzékenységen gyökerezik. A látás által szerzett információra csak a fényt információként kezelő szervezetszervezésnek van szüksége. Azért kell a szemnek idegi jelekké lefordítania a környezet vizuálisan érzékelhető tulajdonságait, mert annak, ami a képet valójában látja az már nem érintkezik a környezettel közvetlenül. De hol van ez a

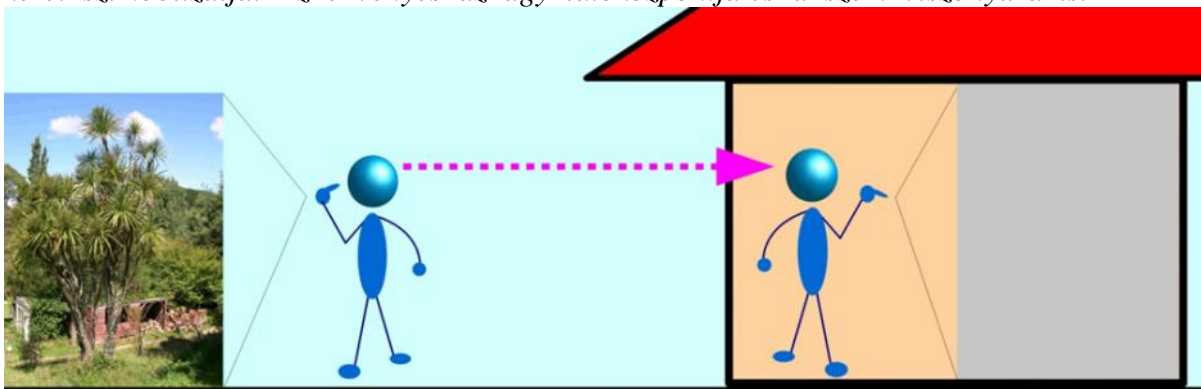
valami, illetve valaki?

Az érzékelés problémáját a rajz segítségével próbálom bemutatni. Ebben azt a folyamatot ábrázoltam emberrel környezetben alkalmazással, amikor a szem érzékel egy képet, és azt az agy látóközpontjába továbbítja. Az érzékelt valóság olyan, amilyennek a látóközpont látja, és nem amilyennek a szem mutatja be.

Ebben a hasonlatban két ember adott. Az egyik a fát figyel meg, a másik tökéletesen zárt helyiségben van, és csak a másik, fát megfigyelő emberrel van kapcsolata. Ez az ember csak írni és látni tud. A zárt helyiségben levő ember csak olvasni és látni. A kinti megfigyelő leírhatja a fát és környezetét akár az utolsó pixelig. Ezt bejuttathatja a helyiségben levő embernek. Az elolvasva visszakaphatja a látványt, amihez nem, hanem kinti társa jut el belső. De ez csak akkor lehetséges, ha a helyiségben levő ember is rendelkezik a látás képességével. Különben nem tudná

elképzelné, mi az a zöld szín, ami a fa leveleinek színe. De ha ez az ember született vak, akkor nincs az a megfogalmazás, ami érzékelhet vé tehetné számára a zöld szín érzetét (következ oldal rajza).

Ez a vak ember soha nem fog a fa valóságának megfelel látványához jutni. Mivel a benti ember valósága a saját érzékelési képességeihez van kötve, számára a színek világa sem létezhet. Számára a valóságot a rajz viszonyai között egy színtelen keret szimbolizálja. Ez érvényes az agy látóközpontja és a szem viszonyára is.

Az ember számára a valóság az, amilyenek a látóközpont látja. A megfigyelt és a visszakódolt kép csak akkor lehet ugyan az, ha a látóközpont ugyan úgy érzékeli a színeket, mint ahogy a szem maga. Ekkor a kép ingerületté való kódolása és annak visszafejtése a látóközpontban nem változtat magán a képen. Különb „két” dolog lehetséges: vagy a képet a látóközpont nem úgy látja, amilyen az a valóságban, vagy a valóság nem az, amilyenek a látóközpont látja. A kett csak néz pontól függ. A tudomány csak azzal foglalkozik, hogy a fény miként alakul át idegi ingerületté, de arról nem tudtam információhoz jutni, hogy a már ingerületté kódolt kép hol fejt dik vissza képpé. Hol van az, ami a képet lényegében látja? Mert a látóközpont idegsejtjei nem rendelkeznek fényérzékel képességgel. Tehát a látóközpontban nem jön létre kép. A nem létez képet pedig a látóközpont eredeti állapotában nem láthatja. Még is látunk szem által kódolt vizuális élményeket. Hol ér bennünket ez az élmény, ha a kép nem a látóközpontba köt ki?

Még annyit err l a problémáról, hogy ha a látóközpont maga lenne a „valaki”, vagyis a lélek, akkor felfedezése megtörtént volna régen. Csak a látóközpont idegsejtjeinek kapcsolatai által létrehozott rendszert kellett volna „kapcsolási rajzként” papírra vetni. Az lett volna a lélek tervrajza.

2_

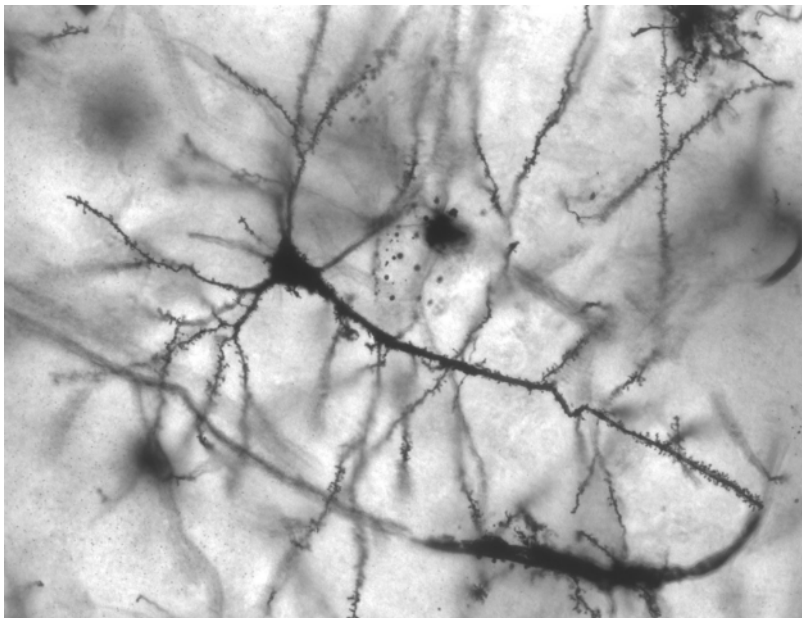
A másik ellentmondás az emlékezet, hogy miképpen kapcsol össze eseményeket, fogalmakat az agy, és hogyan tárolja ezeket mint emlékezetet. Ez még az el bbi kérdésnél is rázósabb.

A valóság érzékelésében a vizuális, hangtani és mechanikus jelek vesznek részt leginkább (az íz és a szag szerepe mennyiségileg jelentéktelen). A fényérzékel sejtek száma a retinában 150 millió (erre a számra emlékszem, bár ez sokkal kevesebb nem lehet). A többi érzékkel együtt durván 200 millió jel építi fel minden pillanatban számunkra a valóságot. Ehhez hozzájön a tevékenységünk tudat általi tervezése, megfigyelése, folyamatos emlékezés, Ezekkel együtt 300 milliónyira saccolt jel testesíti meg a tudatot A számok a valóságtól eltérhetnek, hiszen a szellemi munka idegsejt igényét nem számolhattam meg, hivatalos adatot nem találtam róluk. A 150 milliós retina-idegsejt számai alapján sokat nem tévedhettem.

Mivel a tudat emlékként raktározza el magát az emlékezésnek a megtörténtét is, minden pillanatban 300 millió „adat” mozdul meg. Ez a pillanat fizikai mértékkel kb. 0,1-0,01 másodperc lehet. Az agy idegsejtjeinek száma 100 milliárd. Ha ezeknek más dolguk nem lenne, mint a megfigyelhet valóság észlelése és abban tevékenységet végezni, akkor ezek is csak fél percnyi értelmes életet tudnának lehet vé tenni. (Einstein szerint az agyunk kapacitását csak részben használjuk ki).

Az emlékképzésben egyes részletek és események is összekapcsolódnak. Ezt nem számítottam bele a fenti „egyenletbe”. Mert itt már nem csak a mennyiséggel van baj, hanem az idővel is. Az agy/tudat működésével párhuzamosan az idegsejtek kapcsolatainak változnia kell. Kapcsolatok megszakadhatnak, de kialakulhatnak újak is. A kialakulás mikéntje a következő probléma.

Az agyat felfoghatjuk egy idegsejtekből álló 3D-s dzsungelnek, 100 milliárdnyi „fával”. Ahhoz, hogy egy esemény összekapcsolásával „megírható” legyen az emlékezet, az összekapcsolásnak az adott pillanat idő szakaszában meg kellene történnie. Különben egy megtörtént

eseményt tekinthetünk egyidejűleg egy másik, elbb-később megtörtént eseménnyel. Az érintett idegsejteknek a másodperc tört része alatt kell létrehozniuk azokat a kapcsolatokat, amelyek a valóság legújabb kockáját rögzíté nék megtörtént dologgá. Ez még akkor is problémás lenne, ha csak egyszer dolgokról lenne szó. Az emlék úgy rögzül, ahogy a jelen részévé válik a múltnak. És ezt az átváltozást nem érzékeljük. Ennek nincs szoros köze az idegsejt rostjaiban terjedő inger sebességének, mivel elbb azokat az új kapcsolatokat kell a neuronoknak kiépíteni, amelyekben azután terjedhet az ingerület. Egy vagy több idegsejtnak kell megtalálnia azokat a további idegsejteket, amelyekhez kapcsolódniuk kell. De honnan tudják az érintett idegsejtek, hogy melyik másikhoz kell kapcsolódniuk? És ha már tudják, azt is tudniuk kell még, hogy az hol van a célsejt az agy 100 milliárdos sejt dzsungelében. Ha valamilyen rejtélyes módon ezt is „megtudták”, a rostot egy pillanat alatt aligha fogják kinövesztetni (inkább kilenni) a célsejtek irányában, amelyre szinapszis útján kapcsolódniuk kellene.

Az állatvilágból vett példák mindezt érthetőbbé teszik. Ilyen példa a költöző madarak vándorlása is. Ezeknek az állatoknak a vándorlása feltételezi a jó tájékozódási képességet. Végül is akár 20 ezer kilométert is megtehetnek, így tudniuk kell, hol járnak éppen, és milyen irányt kell tartaniuk az adott helyen. A gólyákról kimutatták állítólag, hogy látásuk raszteres, és látják a Föld mágneses terét. Ennek azonban önmagában nincs jelentősége. A mágneses tér csak a viszonyítási rendszerert jelenti. A madarak emlékezete és a pillanatnyi adatok feldolgozása az, ami nem akar

belefért a gólyaagyba. Ha a gólyák tudását kellene egy számítógépes rendszerre átruházni, hogy megtalálja 15-20 ezer km-re egy viszonylag pontos célt, több GB-nyi információra lenne szükség egy adott hely beazonosításához, ahol a madarak éppen tartózkodnak. De a gólyák élete nem csak a vándorlásból állnak, miként a többi madaraké, állatoké sem. Az életükhöz hozzátartozik a fészekrakás, a szaporodás, táplálkozás. Ezek ugyan úgy megkövetelik az emlékezetet, tanulási képességet, bizonyos fokú környezetismeretet.

A rovarok szintjén is van példa a csodára. Arne Janssen biológus és csoportja figyelte meg Braziliában, hogy *Glyptapanteles liparidis* fürkészdarázs a *Thyriniteina leucocerae* araszólepke hernyójába tojja petéit. Ezek a peték a hernyóban fejlődnek lárvákká. Ezen a ponton kirágják magukat a hernyóból, majd egy ágon bábóznak be. A lárvák közül néhány a hernyó testében marad, és arra kényszerítik a hernyót, hogy a bebábózódott társaikat védje. Ez a védelem egy meghatározott magatartásmintát követel, ami a hernyó számára nem természetes, így azt nem is örökölheti. A hernyó számára a bábok „megadják” a védendő tulajdonságait, hogy a hernyó „tudja” mit kell védenie. Tudnia kell azt is, hogy milyen ellenséget kell védenie, mert a bábok ellenségei nem biztos hogy a hernyó fajának természetes ellenségei is. Ettől függetlenül érdekes játék a képzelettel az is, hogy a bábok védelme komoly feladatot jelentene a programozóknak, ha azt egy számítógép vezérlés „robothernyóval” kellene megoldani. És amely „feladat” elvégzését egy félig felfalt hernyótól mindenki természetesnek tart.

3_

Az öregedés mindenki által ismert jelenség. Még sem tudja senki, miért öregsziünk.

Szó szerint. Azt hisszük és tartjuk logikusnak, hogy sejtjeink elhasználódnak, ez áll az öregedés hátterében. A tudományos magyarázatot 7 pontban adja meg Audrey Grey, a neves (vagy azzá tett) kutató. Részlet a Wikipédiából:

„Aubrey David Nicholas Jasper de Grey (1963 április 20. London, Nagy-Britannia -) gerontológus, jelenleg Cambridge-ben él.

A Mitochondrial Free Radical Theory of Aging című munka szerzője. Most egy új szövet-javító, regeneráló stratégián dolgozik, ami megfiatalítaná az emberi testet és határtalan életidővel ajándékozna meg. Ezt a célt angolul úgy fogalmazza meg, hogy *engineered negligible senescence*, azaz SENS. E célból meghatározta azt a hét legfontosabb tényezőt, ami az öregedést okozza és ami orvosi beavatkozást igényel.

Az öregedés, de Grey által megfogalmazott hét oka [szerkesztés]

1. Rákkelt mutációk:

Ezek a sejtben levő, úgynevezett nucleáris DNS-t, vagy a hozzá kapcsolódó fehérjéket ért változások. Egyes mutációk rákkeltők (a nem-rákkelt -, és sejtregon kívül) vagy epimutációk nem lényegesek a mai élettartam szempontjából), és így a rák a végkifejlete az ilyen típusú károsodásoknak.

2. Mitochondriális mutációk:

A mitochondriumok a sejt energiatermelői. Saját genetikai anyaggal, DNS-sel rendelkeznek, és ennek a mutációja a sejt normális működését gátolja.

Közvetetten, ezek a mutációk felgyorsíthatják az öregedés más tényez it is.

3. Sejtenbelüli, intracelluláris szemét:

Sejtjeink folyamatosan bontják le a fehérjéket és más olyan molekulákat, amelyekre nincs már szükségük. Azok, amelyeket mégsem sikerül lebontaniuk mint szemét gy lnek fel a sejten belül. Különböz betegségek jelennek meg ebb l kifolyólag, mint amilyen az Atherosclerosis, látási zavarok, és mindenféle agykárosodásos betegség (Alzheimer-kór például).

4. Sejtenkívüli, extracelluláris szemét:

Káros szemét halmozódhat fel a sejten kívül is. Az Alzheimer -korosokban fellelhet amyloid-plakkok is ilyenek.

5. Sejt-veszteség:

Szervezetünk egyes sejtjei nem képz dnek újra, vagy lassabban, mint ahogy elhalnak. Ez a sejtszámbeli veszteség okozza hogy a szív egyre gyengébb lesz az id el rehaladtával, és olyan betegségek létrejöttét teszi lehet vé, mint a Parkinson -kór, valamint az immunrendszer is károsodik.

6. Sejt-öregedés:

Ez az a jelenség, ahol a sejtek nem képesek többé osztódni, viszont nem is pusztulnak el, de nem is hagynak más sejteket osztódni. Ezenkívül még más olyan dolgokat is m velnek, amit nem kellene, mint például káros anyagokat választanak ki. Az immunrendszeri öregedés és a 2-es típusú cukorbetegség ehhez kapcsolódik.

7. Extracelluláris keresztkötések:

A sejtek egymáshoz vannak kapcsolva bizonyos fehérjék által. Amikor túl sok ilyen kapcsolódás, keresztkötés alakul ki a sejtek között, akkor a szövet elveszítheti rugalmasságát és problémák lépnek fel, mint az arteriosclerosis, vagy a presbyopia” .

A felsoroltak ismeretében három tényt lehet megnevezni, amelyeket Grey nem vett számításba.

a) A testtel szinkronban öregszik a tudat is, pedig az nem sejtekb l áll.

A lélek is öregszik, akárki akármit mond. A megunás/kiélés, a bölcsesség/tapasztalat, a kor tudata/hite az öregedés jelei többek között. Bárki ellen rizheti magán, hogy korának tudatosulásával szinkronban történik a testének öregedése is. A kett nek mindenképpen köze van egymáshoz. A test és lélek kapcsolta nyilvánvaló. Ha Grey szerint a test öregedésének oka a sejteket ért negatív hatások összessége, akkor a lélek öregedését a test öregedése okozza. Ez is látszik logikusabbnak. Csak éppen cáfolható a b) és c) pontokkal. Ha kölcsönhatás létezik a test és a lélek között, akkor Grey 7 pontos listája b vítésre szorul, mert az öregedés okaként a lelki állapotot is meg kellett volna nevezni. Ha az öregedés oka a lelki öregedés, akkor az sok mindent megmagyarázhat ugyan, de az finoman szólva is hihetetlen lenne.

b) A hét pont nem magyarázza meg, hogy a fogamzással létrejöttét új szervezet miért nem olyan korú, mint az t létrehozó ivarsejtek. A fogamzás pillanatában létrejött új sejt, amely azonnal osztódni is kezd, nem a szül ivarsejtek korát „görgeti” tovább, hanem új id (vissza)számlálás indul el szá mára a haláláig. Egy érdekes jelenség ez, amelyben az élet visszazugrik id ben.

Itt egy további kérdés is választ kíván. Ha fogamzáskor visszaugrik a kor számlálója nulla értékre, miért nem következik ez be a test más sejtjei nek osztódása esetében?

Elbírál a kor újra indul, a másikonál folytatódik. A válasz könnyen jöhet: az egyikben két sejt hoz létre egy újat, a másikban ugyan az a sejt „újul csak meg. Ez a válasz viszont a c) pontnál rossz.

c_ Az osztódással szaporodó egysejt ek nem öregsznek. Gyakorlatilag azt teszik, mint egy szervezet alkotó sejtek, amikor osztódnak. És mivel az önklonozás esetében az egyed és a fajkora elvileg azonos, az egysejt kor a akár milliárd év is lehet, amely mellett biológiailag fiatalnak érezheti magát.

Lehet, hogy a betkkel jelölt pontok listája b víthet még. Én inkább a génekkel kapcsolatban egy további ellentmondást szeretnék boncolgatni. Ez a gének által hordozott örökít anyag, amelynek az evolúciós fejl és folyamán változnia kellett.

Inkább ez a változás testesíti meg az evolúciós fejl ést. Ha van egyáltalán olyan. Mert ennek folyamata olyan feltételezésekkel i gaz csak, amit l az már nem tuszkolható bele a tudományos keretek közé.

A gének határozzák meg az él lények tulajdonságait. Az él lények egymással bonyolult rendszert képeznek. Tehát tulajdonságaiknak is összhangban kell lenniük ezzel a rendszerrel. Továbbá a környezetük tulajdonságaival, amit nem hagyhatnak figyelmen kívül. A gének „tudniuk” kell, milyen tulajdonságokat kódolnak a gazdáiknak. A zsiráf nem kaphat hosszú nyak helyett szárnyakat, a nyúl ragadozó fogakat, stb. Nincs annak nyoma, hogy az élet próbálgatott volna. Még csírájában sem indult el más fejl ési irányzat egyetlen él lénynél sem, ami a „karmájával” ellentétes lenne. Az élet láthatóan azt adta minden nek, amire a körülmények között szüksége volt.

Az él lények tulajdonságai saját igényük alapján alakult ki, a körülmények függvényében. A gének „tudták”, hogy pl. a zsiráfnak hosszú nyakra és lábakra van szüksége, és ilyen irányú változások is következtek be az állat fejl ésében. De ezek az igények tudat szintjén fogalmazódnak meg. A gének elvileg nem tudhatnak arról, hogy a gazdi szeretné elérni a fák magasabb lombjait. Mégis úgy módosul id vel a zsiráf örökít anyaga, hogy egy kicsit hosszabb legyen a nyak és láb.

A véletlen m ve mindez aligha lehet, mivel a gének változásai csak azokat a területeket érintik, amely az állat számára a kívánatos testi változást b iztosítják.

A cetek esetében mind ez még nyilvánvalóbb. Ezek az állatok eredetileg a többi eml ssel megegyez utat járták az evolúciós fejl ésben. Addig génjeik ilyen irányú tulajdonságokkal ruházták fel ket. Kaptak tüd t, eml sökre jellemz melegvér testfelépítést, stb. Amikor 50 millió éve visszatértek az óceánokba, testük fejl ésében a víz tulajdonságait figyelembe vev irányzat jelent meg. Az genetikai kódjuk el ször a vízi körülményeket vette figyelembe, mikét a többi eml sök seiét is. Aztán az eml sök „partraszállásával” a szárazföld körülményei határozták meg a testi fejl és mikéntjét. A cetek „újból” visszatérésekor az óceánokba, géneket is vissza állította a vízi életmód újbóli figyelembe vételére. Megjelentek az úszók az páros ujjú patásokkal rokon ceteken. Honnan tudták volna a cet sök génjei, hogy ne patákat, hanem úszókat kódoljanak a lemen k örökít anyagában?

A környezet tulajdonságainak leképezésére a tudat képes, tehát az igény a test, környezethez való alkalmazkodására tudat szintjén fogalmazódik meg. De az igényt a változásra gének hajtják végre az örökít anyag módosításával. Mit mást lehet még

ebb l következtetni, hogy ezt a módosítást maga a tudat hajtja végre? Ha ezt a következtetést az öregedés problémájánál is alkalmazom, akkor a végeredményt le sem merem írni. Ez a következtetés az lenne, hogy az ember az öntudatánál fogva belenyúl saját génjeibe, és azt módosíthatja is. Persze nem úgy, hogyha akarunk szárnyakat növesztünk. De az életkor, az egészség befolyásolható lehet esetleg „önkódolás” útján. Nincs-e szerepe az öregedés folyamatában esetleg annak, hogy tudatosítjuk a korunkat minden nap saját magunkkal, és szinte ett l öregsünk?

Végül visszatérek egy kérdés erejéig az els ponthoz. Hol is van a tudat „földrajzi” helye ebben a Valóságban? Mert a tudat helyének pontos meghatározása nélkül olyan a világ, mint egy bels nézetes akciójáték szimulációs programja. Benne hiába keresné magát a játékos. Mivel nem a játék világában létezik, ott magát nem találhatja meg. Egyenl re így áll a helyzet a valósággal is.

RK.

Szbn. 2010.09.10.